

Професионална гимназия по селско стопанство  
"Хан Аспарух" - гр. Исперих



Утвърдил:

Директор: \_\_\_\_\_



## МЕРКИ

За повишаване на  
Качеството на провежданото  
професионално образование и обучение  
в ПГСС „Хан Аспарух“ - гр. Исперих  
2020-2022 година

Настоящите Мерки са приети от Педагогическия съвет с  
протокол №14/11.09.20 г.

## **I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Програмата за управление качеството на предлаганото професионално образование и обучение в ПГСС „Хан Аспарух”

е разработена в съответствие с:

- Закона за предучилищното и училищно образование;
- Стратегия за развитие на ПГСС „Хан Аспарух”2020-2024
- Планът за реализация на Стратегията за развитие на ПГСС „Хан Аспарух” (2020-2021)
- Училищната програма се разработва за период от 4 години, като за всеки две учебни години се разработва план за действие /приет началото на първата учебна година/ към нея, конкретизиращ дейностите по изпълнението ѝ за съответните учебни години, като документите се приемат от педагогическия съвет и се одобряват от обществения съвет на ПГСС „Хан Аспарух”. Публикува се на интернет страницата на гимназията.

## **II. ПОЛИТИКА ПО КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО В ПГСС „Хан Аспарух”**

### **1. МИСИЯ**

Формиране на личности с добра интелектуална подготовка , гражданско съзнание и професионализъм.

Стремежът на ръководството и преподавателския екип е насочен към осигуряване на високо качество и ефективност на учебно-възпитателния процес и на професионалната подготовка.

Професионална гимназия по селско стопанство е училище, което осигурява качествена общообразователна и професионална подготовка по следните специалности:

Професия код 482010-Икономист-информатик, Специалност код 4820101- Икономическа информатика- от 2017 г.

Професия код 345120 Икономист, Специалност код 3451203 Земеделско стопанство

Професия код 621070 Техник на селскостопанска техника, Специалност код 6210701  
Механизация на селското стопанство

Професия код 621080 Монтьор на селскостопанска техника Специалност код 6210801  
Механизация на селското стопанство

Професия код 621060-Фермер, Специалност код 6210602-Производител на селскостопанска продукция –от 2017 г.

Професия код 811020-Администратор в хотелиерството,Специалност код 8110201-  
Организация на обслужването в хотелиерството – от 2017 г.

Професия код 812010 Организатор на туристическа агентска дейност, Специалност код 8120102 Селски туризъм

Професия код 541020-Оператор в хранително-вкусовата промишленост, Специалност код 5410202-Производство и преработка на мляко и млечни продукти

Професия код 621030 Растениевъд, Специалност код 6210308 Растителна защита- задочна форма

Професия код 621060 Фермер, Специалност код 6210601 Земеделец.

Професия код 621010 Техник-растениевъд, Специалност код 6210107 Растителна защита и агрохимия

## **2. ВИЗИЯ**

Утвърждаване на ПГСС „Хан Аспарух” като конкурентноспособно училище, способно да формира у учениците знания и умения при подготовката им за социализация и реализация.

ПГСС „Хан Аспарух” да бъде утвърдена като училище, предоставящо качествена подготовка в областта на професионалното образование и обучение и ползващо се с доверието на стопанските организации – потребители на кадри и обществеността в региона.

Усъвършенстване на професионалните умения на педагогическите специалисти;

Училището да се стреми чрез висококвалифицирани педагози да формира знания и личностни умения у учениците за активно взаимодействие със социалната среда, уважение към гражданските права и отговорности, противодействие срещу проявите на агресивност и насилие, усъвършенстване професионалните способности с цел задоволяване потребностите от квалифицирана работна сила- конкурентноспособна на пазара на труда.

## **3. ОБЕКТИ**

Основен и определящ фактор за качеството в ПГСС „Хан Аспарух” е създаването и поддържането в ОБЕКТИТЕ - **ученици, учители и ръководство** - на мотивация за постигане на качество, чрез периодично и обективно оценяване на дейността им (на базата на ясни и прозрачни правила и процедури).

### **3.1. ЦЕННОСТИ НА ПГСС „хан Аспарух”:**

- Качеството на предлаганото от гимназията ПОО;
- Равнопоставеност за нашите ученици, уважаване на тяхната индивидуалност;
- Насърчаването към учене през целия живот чрез създаване на умения и нагласа за самооценка, желание и отговорност за непрекъснато професионално развитие;
- Обединението на членовете на колектива около общи идеи и ценности;
- Сътрудничество с други професионални гимназии в страната и в чужбина, висши училища, стопански организации – партньори, родителската общност и др.

## **4. ОБХВАТ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО**

Политиката на качество към ПГСС „Хан Аспарух” обхваща образованието и обучението на ученици за придобиване на I,II и III-та степен на професионална квалификация, както и дейности, свързани с управление качеството на обучение и на педагогически и непедагогически персонал.

#### **4.1. Управленски процеси:**

- Отговорност на ръководството;
- Взаимоотношения със заинтересовани страни: ученици, родители, училищен персонал и граждани, включващи: измерване удовлетвореността на страните; вътрешни одити; управление на несъответствия, коригиращи и превантивни действия; подобряване на процесите.

#### **4.2. Основни процеси / Учебна и възпитателна дейност/:**

- Планиране на учебната дейност;
- Разработване на училищни учебни планове;
- Ученически прием;
- Обучение и възпитание на ученици: училищно; извънкласно и извънучилищно;
- Дипломиране и придобиване на степен на професионална квалификация;
- Продължаващо обучение и повишаване на професионалната квалификация.
- Възпитателна дейност;
- Валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене

#### **4.3. Спомагателни процеси:**

- Управление на ресурсите: осигуряване на финансови, материални и информационни ресурси; назначаване, атестиране и обучение на персонала; осигуряване на реални работни места за учебна и производствена практика; осигуряване на социални партньори, за участие в провеждането на държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация; разработване на проекти на международно, национално и регионално ниво; осигуряване на здравословна и безопасна работна среда.

### **1. Принципи за управление на качеството в ПГСС „Хан Аспарух”**

- ефикасност и ефективност;
- автономия и самоуправление;
- ангажираност и сътрудничество между участниците в процеса;
- ясно разпределение на отговорностите за постигане на целите на гимназията;
- непрекъснатост и прозрачност на процеса на управление на качеството в ПГСС „Хан Аспарух”.

## **2. Цели на управление на качеството в ПГСС „Хан Аспарух“:**

- повишаване на качеството на предоставяното образование в ПГСС „Хан Аспарух“;
- подобряване на индивидуалния напредък на всяко дете и ученик по отношение на неговите образователни резултати;

- организационно развитие на ПГСС „Хан Аспарух“.

## **III. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ В ДЕЙНОСТТА НА ПГСС „Хан Аспарух“**

**Приоритетно направление 1.** Повишаване на качеството на професионалното образование и обучение.

**Приоритетно направление 2.** Развитие на системата за поддържане и повишаване квалификацията на учителите.

**Приоритетно направление 3.** Утвърждаване на училището като научно и културно средище

**Приоритетно направление 4.** Осигуряване на равен достъп до качествено образование

**Приоритетно направление 5.** Удовлетворяване на образователните потребности на даровити и изоставащи ученици

**Приоритетно направление 6.** Предотвратяване на преждевременното напускане на училище

**Приоритетно направление 7.** Взаимодействие с родителската общност, Обществения съвет и бизнеса в региона

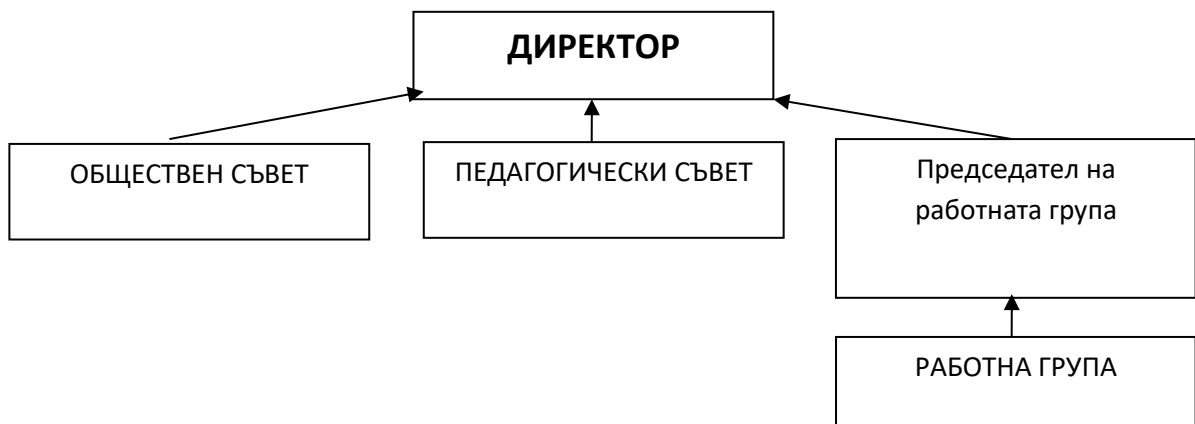
**Приоритетно направление 8.** Включване на учениците в извънкласни форми за свободното им време.

**Приоритетно направление 9:** Създаване и формиране на интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

# Вътрешни правила за управление на качеството в ПГСС „Хан

## Аспарух”, гр. Исперих за периода 2020-2022 г.

### **I. ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ**



#### **1. Правомощия на органите за управление на качеството:**

##### **1.1. Директорът на ПГСС „Хан Аспарух”:**

Директорът организира, контролира и отговаря за процеса на управлението на качеството,

като:

- организира изпълнението на дейностите по анализирането, планирането и изпълнението в процеса на управление на качеството в ПГСС „Хан Аспарух”;
- определя работна група, нейния състав, задачите и сроковете за тяхното изпълнение;
- осигурява обучение на членовете на работната група;
- организира провеждането на информационна кампания сред учениците, учителите, другите педагогически специалисти и родителите;
- определя начина на участие на учениците, учителите, другите педагогически специалисти и родителите в процеса на самооценяването;
- утвърждава дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяването;
- утвърждава доклада, като запознава Педагогическия съвет и Обществения съвет с доклада от самооценяването и ежегодния отчет за изпълнението на плана към стратегията.

##### **1.2 Педагогическият съвет:**

- запознава се и приема доклада от извършената самооценка и ежегодния отчет към плана за действие към стратегията за развитие на ПГСС „Хан Аспарух” и мерки за повишаване на качеството на образованието.

##### **1.3 Общественият съвет:**

- Запознава се от Директора на ПГСС „Хан Аспарух” с доклада от самооценяването и двугодишния отчет за изпълнението на плана към стратегията;
- Дава становище за отчетът на изпълнението на дейностите от плана за действие към стратегията.

**1.4. Председателят на работната група** отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като:

- организира и координира работата на работната група;
- предлага коригиращи мерки за изпълнението на годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяването и организира и координира изпълнението им.
- Отговорникът по качеството се определя със заповед на Директора на ПГСС „Хан Аспарух”.

**1.4. Работната група** за осигуряване на качеството в ПГСС „Хан Аспарух”:

- предлага на директора дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяването на качеството на предоставяното образование в гимназията;
- провежда самооценяването и изготвя доклад от самооценяването, който представя на директора.

Работната група е постоянен работен орган на ПГСС „Хан Аспарух”, който действа за определен период (мандат). Определя се със заповед на директора.

#### **IV. РЕД ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА САМООЦЕНЯВАНЕТО**

Учители, служители, ученици и родители в професионалната гимназия трябва да бъдат уведомени за решението на ръководството ѝ да се проведе самооценяване и основанията за това решение. Информирането е с цел да се обясни самооценяването като инструмент за усъвършенстване, чрез който ще се подобри имиджа на гимназията. Отношение към качеството на ПОО има целият екип на професионалната гимназия, защото качеството зависи от работата на ръководството, на учителите, на административния персонал. Всеки трябва да чувства лична отговорност за качеството на предлаганото ПОО, да познава и разбира същността на процеса.

**Самооценяването се извършва в следните области:**

**ОБЛАСТ 1 -Управление на институцията** - ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството в институцията, лидерство, стратегии и планиране, взаимодействие на всички заинтересовани страни;

**ОБЛАСТ 2 - Образователен процес** – обучение, възпитание и социализация, и резултатите от тях.

**Самооценяването включва следните етапи:**

1. определяне на работната група;
2. обучение на членовете на работната група;
3. подготовка – определяне на дейностите, процедурите, критериите, показателите и

инструментите за самооценяване;

4. провеждане на информационна кампания сред учениците, учителите, другите педагогически специалисти и родителите;

5. провеждане на самооценяването;

6. обработване на информацията от проведеното самооценяване;

7. анализиране на получените резултати от самооценяването;

8. предлагане на мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията за повишаване на качеството на предоставяното образование;

9. изготвяне на доклад от самооценяването;

10. Утвърждаване доклада от самооценяването.

Процесът на самооценяване трябва да започне от началото на учебната година, за която ще се извърши и завършва след приключване на септемврийска поправителна сесия. Следват обобщение на резултатите и изготвяне на доклад-анализ. Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година и трябва да съдържа:

- информация за вътрешната и външната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването;
- данни за използваните инструменти при самооценяването;
- данни за резултатите от самооценяването, сравнение на данните с резултатите от предходното самооценяване;
- анализ на резултатите от самооценяването;
- предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията за повишаване на качеството на предоставяното образование, срокове и отговорни лица за тяхното изпълнение.

**Процедура за организиране и провеждане на самооценяването – задачи на работната група:**

***Етап на планиране:***

- да определи процедурите, които ще се ползват и ги документира;
- да определи формата и съдържанието на доказателствения материал – чек-листа, протоколи, въпросници, анкети и др., да проведе проучвания, във връзка с установяване качеството на проведеното ПОО;
- да разработи необходимия инструментариум за онлайн проучвания.

***Етап на прилагане:***

- да проведе процедурите по самооценяване;



- да осигури и класифицира доказателствен материал – набирането на надеждни, проверими и достоверни данни.

#### ***Етап на оценяване:***

- да оцени равнищата на критериите по области на оценяване;
- да изготви доклад с резултатите от самооценяването;
- да анализира получените данни и идентифицира областите, нуждаещи се от подобрене на качеството.

#### ***Етап на преразглеждане:***

- да предложи ” мерки и дейности за подобряване качеството на дефинираните области;
- да съдейства за публичното оповестяване на годишния доклад или резюмето от самооценяването;

### **Ред и начин за съхраняване на доказателствения материал от проведеното самооценяване**

Членовете на комисията за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството разработват конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях. Бланките, анкетите, чек-листове, протоколи и други, които ще се използват по време на самооценяването се представят от отговорниците по области на отговорника по качество в гимназията, а той от своя страна ги представя за утвърждаване на директора на ПГСС „Хан Аспарух”.

След провеждане на анкетиране, интервюиране и др., информацията се обработва и обобщава от съответния отговорник и член на комисията. Хартиените носители се предават на отговорника по качеството, който отговаря за тяхното съхранение до утвърждаване на годишния доклад за резултатите от постигнатото самооценяване.

Документацията от самооценяването се съхранява в институцията не по-малко от 5 години в архива на гимназията.

Мерките за повишаване на качеството на образованието се публикуват на интернет страницата на институцията, утвърждаването им от директора и са достъпни за период не по-малък от 4 години от публикуването им.

### **Начини за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване**

За проведеното самооценяване се изготвя годишен доклад, към който се прилагат графики, таблици и статистическа информация. Приетият на ПС годишен доклад се предлага за становище на Обществения съвет, публикува на уеб сайта на ПГСС „Хан Аспарух” и се представя в РУО Разград.

Публикуваната информация за резултатите от проведеното самооценяване осигурява възможност всички заинтересовани страни да се запознаят с резултатите. Това е от особено значение

за кандидат-гимназистите / а в много случаи и за техните родители, настойници или работодатели/ , на които предстои да вземат информирано решение относно това къде и какво да учат.

## **Вътрешно-училищни критерии и показатели по области**

### **ОБЛАСТ 1: УПРАВЛЕНИЕ НА ИНСТИТУЦИЯТА – 50 точки**

#### **Критерии:**

##### **1. Устойчиво развитие на училището – 11 т.**

Индикатори:

- 1.1. Стратегически мениджмънт – 2 т.
- 1.2. Автономия на училището – 1 т.
- 1.3. Оперативен мениджмънт – 5 т.
- 1.4. Лидерство в училищната общност – 1 т.
- 1.5. Екипна работа в училището – 2 т.

##### **2. Ефективно управление на ресурсите – 14 т.**

- 2.1. Целесъобразно управление на финансовите ресурси за развитие на училището – 2 т.
- 2.2. Прозрачно управление на бюджета – 2 т.
- 2.3. Осигурени допълнителни средства за развитието на училището – 2 т.
- 2.4. Привличане, мотивиране и задържане на педагогически специалисти в училището – 3 т.
- 2.5. Мотивиране и задържане на непедagogически персонал – 2 т.
- 2.6. Насоченост на квалификацията на педагогическите специалисти към развитие на професионалните им умения и компетентности и към напредъка на учениците – 3 т.

##### **3. Управление и развитие на физическата среда – 10,5 т.**

- 3.1. Безопасна и достъпна физическа среда – 4 т.
- 3.2. Функционална и модернизирана физическа среда – 4,5 т.
- 3.3. Въвеждане на информационно-технологични ресурси в цялостната дейност на училището – 2 т.

##### **4. Развитие на институционалната култура в училището – 8,5 т.**

- 4.1. Изграждане на позитивна среда в училището – 3 т.
- 4.2. Политики на детската градина/училището за развиване на социални и граждански компетентности – 3 т.
- 4.3. Ефективност на системата за интервенция и подкрепа при прояви на тормоз и насилие – 1 т.
- 4.4. Публичност на дейността на детската градина/училището – 1,5 т.

##### **5. Управление на партньорства – 4 т.**

- 5.1. Проактивност на директора – 1 т.
- 5.2. Взаимодействие с родителите – 2 т.
- 5.3. Ефективност на взаимодействието със заинтересованите страни – 1 т.
- 5.4.

##### **6. Степен на удовлетвореност от управлението на институцията:**

- 6.1 Степен на удовлетвореност у учениците от управлението на институцията – 1 т.

6.2 Степен на удовлетвореност у педагогическите специалисти от управлението на институцията – 1 т.

6.3 Степен на удовлетвореност у родителите от управлението на институцията – 1 т.

## ОБЛАСТ 2: ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС

### Критерии:

#### **1. Ефективност на взаимодействието в процеса на обучението – 7 т.**

1.1. Организация на педагогическата ситуация/урока и на производствената практика – 2 т.

1.2. Използване на подходящи и разнообразни методи, подходи, техники и технологии на преподаване – 2 т.

1.3. Учителят демонстрира професионално поведение – 2 т.

1.4. Прилагане на индивидуализиран подход – 1 т.

#### **2. Ефективност на взаимодействието за личностно развитие на децата/учениците – 9 т.**

2.1. Развитие на умения за учене – 2 т.

2.2. Развиване на умения у децата/учениците за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване – 1 т.

2.3. Развиване на умения у децата/учениците за работа в екип – 1 т.

2.4. Осигуряване на обща подкрепа – 3 т.

2.5. Осигуряване на допълнителна подкрепа – 2 т.

#### **3. Проследяване на напредъка на децата/учениците и оценяване на резултатите от обучението на учениците – 11 т.**

3.1. Резултати от външни оценявания, олимпиади, състезания и др. – 2 т.

3.2. Резултати от държавни зрелостни изпити – 3 т.

3.3. Проследяване нивото на усвояване на компетентности у децата/учениците – 1 т.

3.4. Осигуряване на прозрачност и обективност на проследяване постиженията на децата в детската градина и процеса на оценяване в училище – 2 т.

3.5. Прилагане на разнообразни видове и форми за оценяване в училище – 2 т.

3.6. Поощряване на напредъка на децата/учениците – 1 т.

#### **4. Социализация и възпитание в образователния процес – 9 т.**

4.1. Насоченост на педагогическата ситуация/урока към социализацията и възпитанието на детето/ученика – 1 т.

4.2. Поддържане на позитивна дисциплина – 2 т.

4.3. Формиране и развитие на социални и граждански компетентности – 3 т.

4.4. Създаване на условия за удовлетворяване на личностните, образователните и социалните потребности на децата/учениците – 3 т.

#### **5. Обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст – 11 т.**

5.1. Ефективност на мерките за превенция – 3 т.

5.2. Ефективност на мерките за интервенция – 3 т.

5.3. Ефективност на мерките за компенсация – 2 т.

5.4. Ефективност на взаимодействието между участниците в образователния процес за намаляване на отпадането от образователната система – 3 т.

#### **6. Степен на удовлетвореност от образователния процес:**

6.1 Степен на удовлетвореност у учениците от образователния процес – 1 т.

6.2 Степен на удовлетвореност у педагогическите специалисти от образователния процес – 1 т.

6.3 Степен на удовлетвореност у родителите от образователния процес – 1 т.

<u>област „Управление на институцията”</u>	<u>50 т.</u>
<u>област „Образователен процес”</u>	<u>50 т.</u>
<u>Общо:</u>	<u>100т.</u>

Скала за оценка:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. много добро – при крайна оценка от 80-90 точки
3. добро – при крайна оценка от 66 до 79 точки;
4. задоволително – при крайна оценка от 46 до 65 точки;
5. незадоволително – при крайна оценка до 45 точки включително.

Област **Образователен процес**

Критерии:	Индикатори:		Поиндикатори:	
<b>1. Ефективност на взаимодействието в процеса на обучението</b>	1. Организация на урока и на производствената практика	2т	1. Организация на урока и на производствената практика 2. Структурата на урока е ясна и обоснована в съответствие с очакваните резултати 3. Учителят съобразява обема на образователното съдържание в урока с възможностите на учениците	1т
			4. Учителят съобразява организацията на урока с очакваните резултати и възможностите на физическата среда 5. Създадена е организация за ефективно провеждане на производствената практика на учениците	1т
	2. Използване на подходящи и разнообразни методи, подходи, техники и технологии на преподаване	2	1. Учителят съчетава методи и подходи на преподаване по начин, който осигурява постигане на очакваните резултати 2. Учителят съчетава методи на преподаване по начин, който осигурява формиране на ключови компетентности 3. Учителят използва и изисква използването на терминология, която е съобразена с учебното съдържание и възрастта на учениците.	1т
			4. Използват се дидактически материали, техника, инструменти, материали и др. 5. Учителят целесъобразно използва ИКТ ресурси в педагогическата ситуация/урока	1т.

			6. Учителят дава възможност на учениците да използват ИКТ ресурси за образователни цели 7. Учителят работи за изграждане на междупредметни връзки.	
	3. Учителят демонстрира професионално поведение	2	1. Учителят демонстрира презентационни умения, говори с подходяща сила и интонация	0,5т
			2 Темпът на работа е съобразен с груповата динамика	0,5
			3 Учителят проявява професионално отношение и поведение	0,5
			4. Учителят използва и следи за спазването на нормите на българския книжовен език в процеса на обучение и общуване	0,5
	4. Прилагане на индивидуализиран подход	1	1. Учителят съобразява дейностите в урока с индивидуалните възможности на учениците 2. Учителят проверява изпълнението на поставените задачи 3. Учителят проследява усвояването на учебното съдържание от учениците като акцентира на разбирането, а не на механичното възприемане и възпроизвеждане	1т
2. Ефективност на взаимодействието за личностно развитие на учениците	1. Развитие на умения за учене	2	1. Учителят мотивира учениците да участват активно в процеса на обучението 6. Учениците изразяват собствени идеи, мнения и/или правят изводи по темата на урока 7. Учениците имат възможност да представят по подходящ начин резултатите от работата си в хода на урока	1т

			<p>3. Учителят възлага добре структурирани задачи, които затвърждават придобитите знания и задълбочават разбирането на учебното съдържание</p> <p>4. Учителят реализира дейности за прилагане на новите знания и умения</p> <p>5. Учителят поставя задачи за търсене, извличане и използване на информация от различни източници, свързана с учебното съдържание</p>	1т
	2. Развиване на умения у учениците за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване	1т	<p>1. Учениците демонстрират умения за самооценка на знания, умения и опит</p> <p>2. Учителят формира у учениците умения за управление на собственото им образователно и професионално развитие</p> <p>3. С учениците се работи за формиране и развиване на критично мислене</p> <p>4. С учениците се работи за придобиване на умения за взимане на решения и поемане на отговорност за собствените действия</p>	1т
	3. Развиване на умения у учениците за работа в екип	1т	<p>1. Учителят организира учениците да работят в екип/и според конкретните очаквани резултати</p> <p>2. Учителят променя броя и/или състава на екипите като учениците имат възможност да изпълняват различни роли в екипа</p>	1т

	5. Осигуряване на обща подкрепа	3	<p>1. Осъществяват се дейности за превенция на обучителните затруднения</p> <p>2. Учителите и другите педагогически специалисти работят екипно за обсъждане на дейностите за обща подкрепа</p> <p>3. Осигурено е допълнително обучение по учебни предмети</p> <p>4. Осигурено е допълнително консултиране по учебни предмети</p> <p>5. Провежда се логопедична работа</p>	1т
			<p>6. Осъществява се кариерно ориентиране на учениците. (чл. 178, ал. 1, т. 6 от ЗПУО, чл. 180)</p> <p>7. Провеждат се занимания по интереси на учениците (по смисъла на чл. 20 от Наредбата за приобщаващо образование)</p>	1т
			<p>8. Родителите са информирани за ежеседмичните консултации по учебни предмети</p> <p>9. Родителите са осигурили присъствието на детето:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– в допълнителни модули (насочено към деца, за които българският език не е майчин или които не владеят добре български език);</li> <li>– за допълнително обучение по учебни предмети;</li> <li>– за превенция на обучителните затруднения и за дейности от общата подкрепа;</li> <li>– за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.</li> </ul>	1т



	6. Осигуряване на допълнителна подкрепа	2	<p>1. Проведена е оценка на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие</p> <p>2. Осигурени са дидактически ресурси и среда за работа според плана за подкрепа на ученика</p> <p>3. Осигурени са адаптирани учебни програми и учебно съдържание, разумни улеснения, технически средства, специализирано оборудване и специализирана подкрепяща среда, методики и специалисти</p>	1т
			<p>4. Родителят е запознат с плана за подкрепа на ученика, индивидуалния учебен план и индивидуалните учебни програми на ученици със специални образователни потребности и/или на ученици с изявени дарби</p> <p>5. Работата на екипите за подкрепа за личностно развитие</p>	1т
3. Проследяване на напредъка на учениците и оценяване на резултатите от обучението на учениците	1. Резултати от външни оценявания, олимпиади, състезания и др.	2	3. Резултати от национално външно оценяване в X клас	1т
			4. Постижения/резултати на учениците от участие в олимпиади, състезания, конкурси и т.н.	1т
	2. Резултати от държавни зрелостни изпити	3	1. Резултати от държавни зрелостни изпити по български език и литература	1т

			2. Резултати от държавни зрелостни изпити по учебен предмет по избор на ученика	1т
			3. Резултати от държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – по теория и практика на професията	1т
	3. Проследяване нивото на усвояване на компетентности у учениците	1	1. Учителят използва различни начини за проследяване на напредъка на учениците 2. Педагогическите специалисти съвместно обсъждат и планират конкретни мерки за напредъка на учениците	1т
	4. Осигуряване на прозрачност и обективност на процеса на оценяване в училище	2	1. Учениците и родителите са запознати с критериите за оценяване на резултатите от обучението на учениците	0,5т
			2. Родителите са информирани за графика за провеждане на контролни и класни работи	0,5
			3. Учителят аргументира своята оценка	0,5
			4. Учителят информира родителите за резултатите от обучението на учениците	0,5
	5. Прилагане на разнообразни видове и форми за оценяване в училище	2	1. Учителят използва разнообразни видове и форми за оценяване на учениците 3. Учителят използва оценяването за установяване на резултати от обучението, отстраняване на констатирани пропуски и мотивация за учене	1т

			2. Провежда се училищно външно оценяване (чл. 6, ал. 2, т. 2 и ал. 3, т. 3 от Наредба №11 за оценяване на резултатите от обучението на учениците)	1т
	6. Поощряване на напредъка на учениците	1	1. Учителят има високи изисквания за постижения и създава стимули у учениците да учат	0,5т
			3. Учителят дава обратна връзка на учениците за постигнатите резултати в урока	0,5
4. Социализация и възпитание в образователния процес	1. Насоченост на урока към социализацията и възпитанието на ученика	1	1. Учителят подпомага адаптирането на учениците към образователната среда 2. В обучението са включени компоненти с възпитателно въздействие	1т
	2. Поддържане на позитивна дисциплина	2	1. Учениците демонстрират поведенческа ангажираност и самодисциплина 2. Няма прекъсване на урока поради нарушения на дисциплината	2т
	3. Формиране и развитие на социални и граждански компетентности	3	1. С учениците се работи за формиране и развиване на умения за управление на конфликти 2. С учениците се работи за формиране и развиване на умения за решаване на практически задачи	1т

			<p>3. Учениците се насърчава толерантността</p> <p>4. Учителят работи за изграждане на активна гражданска позиция и национални ценности</p> <p>5. Учителят формира и развива интеркултурни компетентности у учениците</p>	1т
			<p>6. Учителят формира умения у учениците за опазване и поддържане на устойчива околна среда</p> <p>7. Учителят формира умения за здравословен начин на живот у учениците</p>	1т
	4. Създаване на условия за удовлетворяване на личностните, образователните и социалните потребности на учениците	3	<p>1. Учителите организират изнесени обучения (извън класната стая – в парка, в музея и др.)</p> <p>2. Учителите организират екскурзии, посещения на културни, научни, обществени институции и събития за образователни цели</p> <p>3. Учителите реализират обучения с участието на гост-лектори (родители, общественици др.)</p>	2т
			4. Учениците са стимулирани за участие в олимпиади, състезания, конкурси и др.	1т
<b>5. Обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система</b>	1. Ефективност на мерките за превенция	3	<p>1. Идентифицират се ученици, които не са обхванати, отпаднали или застрашени от отпадане</p> <p>2. Осъществява се подкрепа на ученици в риск от отпадане и от уязвими групи</p>	1т

ученици в задължителна училищна възраст				
			3. Осъществява се подкрепа при прехода между отделните етапи в училище	1т
			5. Програмата за превенция на ранното напускане на образователната система е ефективна	1т
	2. Ефективност на мерките за интервенция	3	1. Работата с ученици в риск от отпадане е ефективна	1,5т
			2. Повишена е ангажираността на родителите за редовното посещаване на училището от детето им	1,5т
	3. Ефективност на мерките за компенсиране	2	1. В училище се реинтегрират ученици, отпаднали от училище 2. Училището осъществява обучение в различни форми при реинтегриране на ученици, отпаднали от училище	1т
			3. Училището осигурява условия за валидиране на резултати от ученето	1т
	4. Ефективност на взаимодействието между участниците в образователния процес за намаляване на отпадането от образователната система	3	1. Броят на отсъствията на ученици в риск от отпадане е намалял 2. Повишени са образователните резултати на ученици в риск от отпадане	1т

			3. Делът на отпадналите от училището е намалял	2г
6. Степен на удовлетвореност от образователния процес	1. Степен на удовлетвореност у учениците от образователния процес	1	При над 50% от учениците	1г
	2. Степен на удовлетвореност у педагогическите специалисти от образователния процес	1	При над 50% от Педагогическите специалисти	1г
	3. Степен на удовлетвореност у родителите от образователния процес	1	При над 50% от родителите	1г

Област „Управление на институцията“

Критерии	Индикатори		Подиндикатори	
<b>1. Устойчиво развитие на училището</b>	1. Стратегически мениджмънт	2	1. Стратегията за развитие на училището отразява спецификите на институцията и отчита влиянието на външната среда  2. Планът за действие към Стратегията за развитие на училището съответства на целите и е заложено финансиране на дейностите  3. Мерките за подобрене/актуализация на стратегията са определени съгласно отчета	1г
			4. Екипът на училището е включен в разработването на Стратегията за развитие на институцията и плана за изпълнението ѝ  5. Екипът на училището споделя мисията и визията	1г
	2. Автономия на училището	1	1. Училището определя дейността си в правилник в съответствие със спецификата на институцията	0,5

			<p>2. Училището избира организацията, методите и средствата на обучение за осигуряване на качествено образование, в т.ч. и прилагане на иновативни практики</p> <p>4. Училището определя профилите, професиите, учебните планове и учебните програми</p>	
			3. Училището избира и утвърждава свои символи и ритуали	0,5
	3.Оперативен мениджмънт	5	<p>1. Осигурени са ресурси и подходяща работна среда за ефективно изпълнение на съответната длъжност</p> <p>2. Дейността на Педагогическия съвет допринася за постигане целите на институцията</p>	1
			<p>3. Директорът е осигурил ясни и прозрачни правила за координация и субординация</p> <p>4. Осъществява се системна контролна дейност и своевременна обратна връзка от директора и заместник-директора/ите</p> <p>5. Наблюдава се подобряване на резултатите чрез контролната дейност</p>	3
			<p>6. Училището се прилага система за заместване на отсъстващи учители</p> <p>7. Училището са създадени условия за ефективно административно обслужване</p>	1



	4. Лидерство в училищната общност.	1	<p>1. Директорът като лидер обединява и вдъхновява училищната общност</p> <p>2. Директорът оказва подкрепа за успешна промяна, стимулира иновациите и творчеството</p> <p>3. Директорът създава условия за развитие на ръководни умения и лидерски компетентности сред педагогическите специалисти</p>	1
			4. Екипът на училището е мотивиран и проявява активност за изпълнение на целите на институцията	0,5
			5. Създадени са условия за действащи структури на ученическо самоуправление (Ученически съвет или други форми на ученическо представителство)	0,5
			6. Съществува лидерство сред учениците и подкрепа на техните инициативи за развитие на училището	
	5. Екипна работа в училището	2	<p>1. Развити са култура, структури и са създадени условия за професионален диалог и екипна работа между педагогическите специалисти</p> <p>2. Педагогическите специалисти провеждат съвместни уроци</p> <p>3. В училището се осъществява обмяна на добри практики</p> <p>4. В училището съществува практика на „отворени врати“</p> <p>5. Взаимодействието между педагогическите специалисти и непедагогическия персонал е ефективно</p>	2г

<p><b>2. Ефективно управление на ресурсите</b></p>	<p>1. Целесъобразно управление на финансовите ресурси за развитие на училището</p>	<p>2</p>	<p>1. Осигурено е финансиране на целите в Стратегията за развитие на училището и в плана за изпълнението ѝ</p> <p>2. Планирани и реализирани са средства за подобряване на физическата среда</p> <p>3. Осигурено е финансиране за съвременни дидактически средства (книги, помагала, пособия, съоръжения, техника, материали и др.)</p> <p>4. Финансирани са дейности за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие</p>	<p>1</p>
			<p>5. Планираните и изразходваните годишни средства за квалификация на педагогическите специалисти осигуряват изпълнение на заложените цели и установените потребности</p>	<p>0,5</p>
			<p>6. Общественият съвет е съгласувал предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превизиране на постъпленията над плащанията по бюджета на училището</p>	<p>0,5</p>
	<p>2. Прозрачно управление на бюджета</p>	<p>2</p>	<p>1. Утвърденият бюджет и отчетът за изпълнението му на училището, прилагащи система на делегиран бюджет, са публикувани на интернет страницата (при липса на такава публикуването е на страницата на първостепенния разпоредител с бюджет)</p> <p>2. Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал са запознати с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение</p>	<p>1</p>
			<p>3. Общественият съвет е дал становище за</p>	<p>1</p>

			разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му.	
	3. Осигурени допълнителни средства за развитието на училището	2	1. Осигурените допълнителни средства по Национални програми допринасят за развитието на училището 2. Осигурените допълнителни средства по проекти допринасят за развитието на училището	1
			3. Осигурени са собствени приходи по чл. 293, ал. 1 от ЗПУО	1
	4. Привличане, мотивиране и задържане на педагогически специалисти в училището	3	1. Прилагат се ясни и прозрачни правила и процедури за назначаване и освобождаване на педагогически специалисти	0,5
			2. Директорът създава условия за подкрепа на педагогическите специалисти в професионалното им развитие	0,5
			3. Прилага се наставничеството за мотивиране и подкрепа на педагогическите специалисти в професионалното им развитие -	0,5
			4. Разпределят се ясни отговорности и се делегират допълнителни правомощия на педагогическите специалисти за постигане целите на училището	0,5
			5. Разработени са показатели за оценяване на резултатите от труда на педагогическите специалисти, съобразени със спецификата на училището	0,5

			6. Прилагат се правила за поощряване и награждаване на педагогическите специалисти с морални и материални награди	0,5
	5. Мотивиране и задържане на непедагогически персонал	2	1. Прилагат се ясни и прозрачни правила и процедури за назначаване и освобождаване на непедагогическия персонал 2. Налични са ясни правила за изпълнение на задължения и отговорности на непедагогическия персонал, включително и за екипна дейност	1
			3. Непедагогическите специалисти се поощряват и награждат с морални и материални награди	0,5
			4. Планирана и реализирана е квалификация на непедагогическия персонал за ефективно изпълнение на задълженията	0,5
	6. Насоченост на квалификацията на педагогическите специалисти към развитие на професионалните им умения и компетентности и към напредъка на учениците	3	1. Квалификацията на педагогическите специалисти съответства на политиките и приоритетите, определени в Стратегията за развитие на училището и на установените потребности за професионално развитие	0,5
			2. Педагогическите специалисти имат възможност за участие в международни и национални програми и проекти за професионално развитие	0,5

			3. Планирана е и е реализирана квалификация на педагогическите специалисти, насочена към прилагане на ИКТ в образователния процес	0,5
			4. Вътрешноинституционалната квалификация на педагогическите специалисти през последната учебна година е допринесла за професионалното им развитие	0,5
			5. Педагогическите специалисти прилагат в пряката си работа придобитите компетентности от квалификационната дейност	1
3. Управление и развитие на физическата среда	1. Безопасна и достъпна физическа среда	4	1. Създадени са условия за равен достъп до образование за учениците чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда	0,5
			2. Прилага се ефективен пропускателен режим	1
			3. Осигурено е видеонаблюдение в сградата, на входа, в двора и в района на училището	
			4. Учениците имат достъп до здравен кабинет и здравно обслужване	0,5
			11. Предприети са действия за обновяване, модернизиране и опазване на материалната база	1
			5. Класните стаи са безопасни	
			6. Кабинетите са безопасни	
			7. Работилниците/лабораториите са безопасни	
			8. Физкултурният салон е безопасен	
			9. Спортните площадки/дворът са безопасни	
			10. Осигурена е безопасност при работа в интернет	0,5

			12. Осигурен е безопасен транспорт с училищен автобус	0,5
	2. Функционална и модернизирана физическа среда	4,5	1. Класните стаи в училището са оборудвани и се поддържат в съвременен и функционален вид	0,5
			2. Кабинетите са оборудвани и се поддържат в съвременен и функционален вид	0,5
			3. Работилниците/лабораториите са оборудвани и се поддържат в съвременен и функционален вид	0,5
			4. Физкултурният салон е функционален и модернизиран	0,5
			5. Спортните площадки/игрищата са функционални и модернизирани	0,5
			6. Помещенията за приготвяне на храна, за организиране на хранене и местата за хранене са обзаведени, оборудвани и поддържани	0,5
			7. Създадена е организация за ефективно ползване на местата за хранене и/или кътове за отдих	0,5
			10. Осигурен е достъп до функционална библиотека и/или обособени кътове за четене	0,5
			11. Сервизните помещения са обновени и поддържани	0,5
	3. Въвеждане на информационно-технологични ресурси	2	1. Планирани са дейности за осигуряване на информационно-технологични ресурси в цялостната дейност на институцията	1

	в цялостната дейност на училището		2. Осигурени са ИКТ за образователния процес	
			3. Осигурени са ИКТ в административната дейност 4. ИКТ се използват целесъобразно в административната дейност на училището	1
4. Развитие на институционалната култура в училището	1. Изграждане на позитивна среда в училището	3	1. Съвместно договорените правила и ценности осигуряват позитивна дисциплина, споделени са и се спазват	0,5
			2. В институцията се прилага Етичен кодекс на училищната общност	0,5
			3. Училищният екип има формирани умения за управление и справяне с конфликти	0,5
			4. Прилага се система от дежурства с цел поддържане на сигурна среда	0,5
			5. Учениците се поощряват с материални и морални награди 6. Учениците получават стипендии за постигнати образователни резултати	0,5
			7. Наложените санкции на учениците са ефективни	0,5
	2. Политики на училището за развиване на социални и	3	1. Формират се демократични ценности чрез дейности, съобразени с интересите, възрастта на учениците, средата и спецификата на училището	0,5

	граждански компетентности		2. Утвърдена е институционална политика, насочена към изграждане и поддържане на национални и колективни ценности, включително в интеркултурна среда	
			3. В училището се реализират инициативи, подкрепящи спорта, здравето и опазването на околната среда	0,5
			4. В училището се организират и провеждат дейности, утвърждаващи правата на човека и развиващи социална чувствителност	0,5
			5. В училището се реализират събития за утвърждаване и популяризиране на училищни ценности и традиции	0,5
			6. В училището се реализират доброволчески инициативи 7. В училището са установени демократични практики, свързани с младежко лидерство	0,5
			8. Личности, завършили училището и/или обществено изявени личности, са въвлечени активно в училищния живот	0,5
	3. Ефективност на системата за интервенция и подкрепа при прояви на тормоз и насилие	1	1. Създадена е система за интервенция и подкрепа при прояви на тормоз и насилие -	0,5
			2. Осъществяват се съвместни действия с външни специалисти на ниво училище при прояви на тормоз и насилие	0,5



	4. Публичност на дейността на училището	1,5	1. Интернет страницата на институцията съдържа актуална информация	0,5
			2. Реализират се дейности за популяризиране на училището	0,5
			3. Налични са информационни материали в училището с актуално съдържание информация	0,5
<b>5. Управление на партньорства</b>	1. Проактивност на директора	1	1. Установени са партньорства за постигане целите на институцията	0,5
			2. Установените партньорства се развиват устойчиво	0,5
			3. Настоятелството има принос за развитието на училището	0,5
	2. Взаимодействие с родителите	2	1. Създадени са условия за пряка комуникация (срещи, консултации и т.н.) 2. Налични са възможности за комуникация с родителите чрез технологиите 3. Осъществява се ефективна, своевременна комуникация между родителите и другите участници в образователния процес (директор, ученици, педагогически специалисти)	1
			4. Родителите са привлечени в дейности на образователната институция 5. Осъществява се партньорство с родителите по превенция на насилието и тормоза	1
	3. Ефективност на взаимодействието	1	1. Взаимодействието със заинтересованите страни допринася за повишаване качеството на образователния процес	1

	със заинтересованите страни		2. Дейностите със заинтересованите страни създават условия за подкрепа на изявата в областта на науката, културата, изкуството, спорта и други 3. Създадени са условия за конструктивен социален диалог	
Степен на удовлетвореност от управлението на институцията	1. Степен на удовлетвореност у учениците от управлението на институцията	1	При над 50% от учениците	1
	2. Степен на удовлетвореност у педагогическите специалисти от управлението на институцията	1	При над 50% от Педагогическите специалисти	1
	3. Степен на удовлетвореност у родителите от управлението на институцията	1	При над 50% от родителите	1